

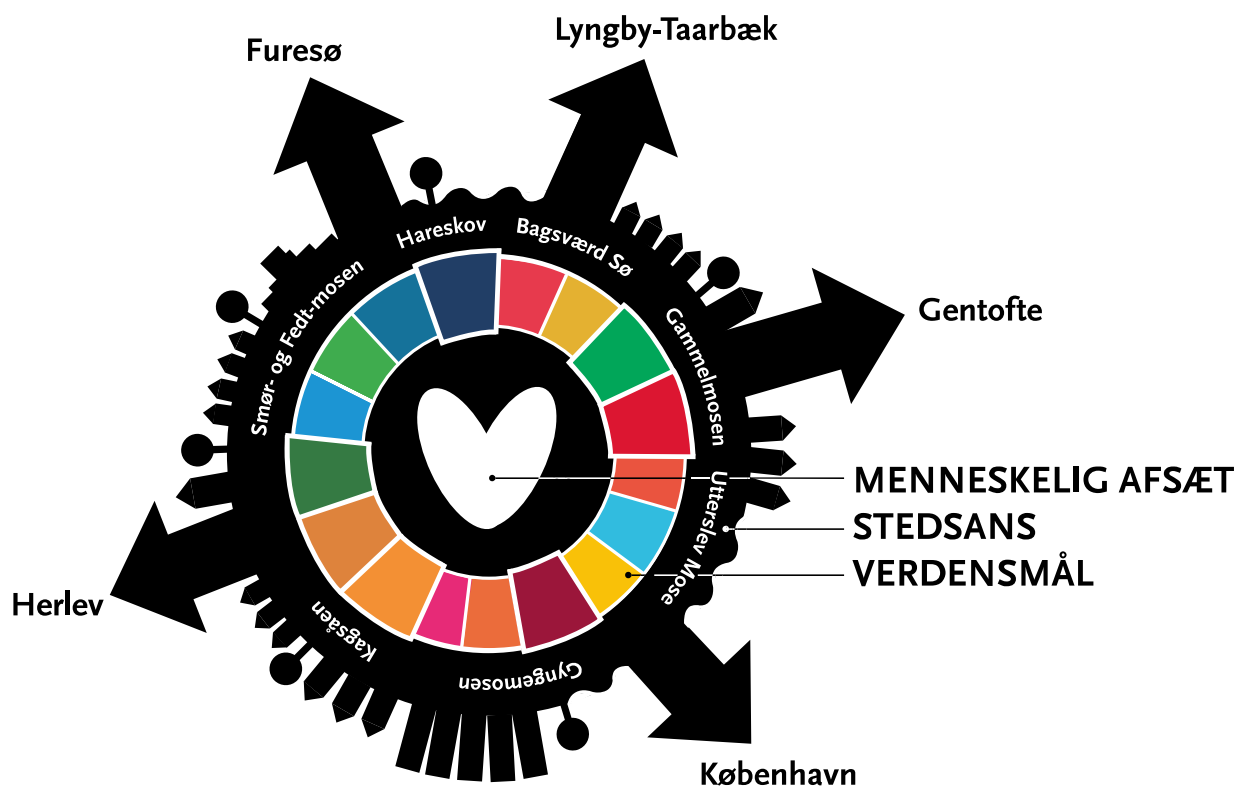

GLADSAXE

**BILAG 1
RETNINGSGIVENDE DESIGNPRINCIPPER
- ET DIALOGREDSKAB**

**BILAG 2
SÅDAN OMSÆTTES
ARKITEKTURPOLITIKKEN**

ARKITEKTURPOLITIK
Gladsaxe for mennesker

Kernefortælling for arkitekturpolitik "Gladsaxe for mennesker"

Byen er vi fælles om - bilag til arkitekturpolitikken

Gladsaxe arkitekturpolitik er udarbejdet på tværs af kommunens mange fagligheder og sætter retning for de fysiske rammer med ønsket om at skabe en bæredygtig og smuk by.

Politikken er et resultat af mange menneskers arbejde, både internt i kommunen og i dialog med mange eksterne parter. Vi har talt med kolonihaveforeninger og virksomhedsejere, med unge og ældre, med kulturföreninger og faglige eksperter, med borgerpanel og rettighedsråd, og med mange andre. Undervejs har vi fået uvurderlige input, som på forskellig vis præger politikken og har givet os ny viden.

Dialogen ønsker vi at fortsætte. Jeg håber, at arkitekturpolitikken bliver et aktivt og levende redskab i dialog med alle de mennesker, som udvikler byen. Arkitekturpolitikken er en hjælp til, at vi kan få øje på væsentligheden af kvalitet og skønhed, når vi taler om de fysiske rammer; huse, byrum, design af bænke, træerækker, landskaber og bydele. Den er det sprog, der skal hjælpe os til, at vi i fællesskab kan tale om hvad arkitektur gør, hvordan de fysiske omgivelser påvirker os og ikke kun om hvordan de ser ud.

Arkitekturpolitikken gælder, når private og kommunen udvikler og bygger nyt. Den træder i kraft, hver gang, der sker nyt i byen, når der udvikles og bygges. Når der skal laves lokalplaner, gives byggetilladelser, bygges offentlige byggerier og når vi udvikler nye strategier. Arkitekturpolitikken er bygget op med målsætninger og designprincipper, som vi kan læne os op ad, hver gang et nyt projekt påbegyndes.

Målsætningerne, som er beskrevet i selve arkitekturpolitikken, er langtidsholdbare, og knytter sig til Gladsaxe Kommunes overordnede, strategiske retninger og indgår som mål for den fysiske forandring af Gladsaxe fremadrettet. Hvert kapitel er illustreret med billeder fra steder i Gladsaxe, hvor vi synes, vi er lykkedes og kan inspirere byens andre projekter.

Designprincipperne er dynamiske. De er retningsgivende og kan justeres efterhånden, som vi tilegner os ny viden og nye erfaringer. Designprincipperne er ikke en tjekliste, men principper som danner ramme for de samtaler, vi som kommune fører med os selv og med byens mange aktører, når vi sammen udvikler byens projekter. Alle principper er ikke relevante altid, men alle kan være relevante og det er den vurdering vores politikere med arkitekturpolitikken beder alle parter om at tage. Derfor er designprincipperne beskrevet i dette bilagshæfte på side 4 - 9.

Side 10 og 11 der omhandler "Sådan omsættes arkitekturpolitikken" beskriver, hvordan der politisk arbejdes med at omsætte arkitekturpolitikken og hvilke sammenhæng den indgår i. På samme måde som principperne, skal bilaget justeres, efterhånden som vi udmønter arkitekturpolitikken.

Jeg håber at arkitekturpolitikken bliver en god og konstruktiv hjælp til at skabe gode rammer om livet i Gladsaxe, og til at gøre byen til noget vi alle er fælles om og har et ansvar for.

Tina Saaby
Stadsarkitekt

Fotos fra det næsten færdige børnehus

Grønnegården, nyt børnehus i Mørkhøj. Danmarks første klimaneutrale børnehus. Udviklet af Gladsaxe Kommune i samarbejde med totalrådgiver BBP Arkitekter. Indvies i februar 2022.

Det nye børnehus hænger sammen med den gamle Grønnegården, som er en af Gladsaxes få tilbageværende gårde fra før 1900-tallet. På den måde kommer Børnehuset Grønnegården også til at bygge bro mellem Gladsaxes fortid som landbrugsområde og i dag, hvor Gladsaxe er en moderne by, der satser på grøn og bæredygtig udvikling.

BILAG 1

RETNINGSGIVENDE DESIGNPRINCIPPER

- ET DIALOGREDSKAB

Designprincipperne understøtter udviklingen af byens nye projekter. Gladsaxestrategien, kommuneplanen og arkitekturpolitikken danner til sammen en overordnet ramme for udviklingstræk i vores by, og designprincipperne er tænkt som en hjælp og inspiration til, hvordan der kan arbejdes med at omsætte de overordnede mål og værdier, når der udarbejdes lokalplaner og gennemføres projekter, der bidrager til byudviklingen.

Designprincipperne er et dialogredskab. Der er ikke tale om krav, ethvert projekt skal opfylde. Opgaven for forvaltning, bygherre og byråd består i at samarbejde om, hvilke designprincipper der skal arbejdes med i et konkret projekt på et konkret sted.

Det er ikke en tjekliste men principper, som bliver centrale punkter for en samtale om projekternes arkitektoniske kvalitet med fokus på den menneskelige skala, stedets kvaliteter og FN's verdensmål for bæredygtig udvikling.

Principperne kan også være inspiration for den enkelte boligejer, som skal bygge om eller bygge til, men de er udarbejdet med øje på byudviklingen, dér hvor vi selv bygger, og dér hvor vi omdanner og gennemfører projekter i byens forskellige kvarterer.

Principperne giver ikke alle svar, og der er udfordringer i forbindelse med byudviklingen, som vi lige nu ikke kender løsningerne på. Det gælder f.eks. spørgsmålet om, hvordan vi beskytter byen effektivt mod støjgener. Derfor er principperne også et dynamisk værktøj, som vil blive evalueret og justeret hvert 2. år.

bilag 1 – Retningsgivende designprincipper -et dialogredskab

STEDSANS

1. Kulturmiljøer og bygninger vurderes for at bevare og omdanne med respekt for bærende bevaringsværdier.
2. Ved nedrivning opfordres til at kortlægge materialer til genbrug.
3. Byggeri udformes, så det i et nutidigt formsprog viderefører stedets og kvarterets identitet, tager hensyn til eksisterende landskabelige forhold og understøtter stedets forudsætninger.

DEN SANSELIGE BY

4. Bygninger og byrum udformes med omhu for detaljer, kvalitetsmaterialer og gerne med udsmykning.
5. Byen udvikles med kunst og oplevelser i det offentlige rum.
6. Bynaturen udvikles med variation, også over årtiderne, så der er meget at dufte, smage, høre, se og føle.

DEN INVITERENDE BY

7. Placering og udformning af nye, offentlige faciliteter sker ud fra overvejelser om, hvor og hvordan de bedst understøtter byliv og kan dobbelt udnyttes.
8. I nye projekter indtænkes muligheder for offentlig tilgængelige toiletter.
9. Byrum indrettes inkluderende, det vil sige med forståelse for, at mennesker har forskellige behov og præferencer, som kan være knyttet til alder, køn og andre forskelle.

DEN TRYGGE BY

10. Bygninger og byrum udformes, så der naturligt opstår øjenkontakt mellem mennesker i bygningerne og mennesker udenfor, med særligt fokus på kantzonen.
11. Byen designes, så det er naturligt og nemt at finde vej og vi undgår for mange skilte.
12. Hegn mod offentlige rum minimeres, og når de er nødvendige, er de som udgangspunkt levende og maksimalt 1,50 meter eller transparente.

KLIMATILPASNING

13. Der er altid træer og varieret bynatur med når byen bliver klimatilpasset.
14. Klimatilpasning bruges som anledning til at skabe mere bynatur i forhaver, grønne områder og til at etablere grønne tage.
15. Klimatilpasning er med til at udvikle det trafikale flow, så det understøtter grøn omstilling, fællesskab og gaderne, forhaver og kantzoner som byrum der binder Gladsaxe sammen.

BYNATUR

16. Bynatur designes frodigt, med en variation af arter og med udgangspunkt i stedets landskabelige historie.
17. Gladsaxes sunde og karakteristiske træer bevares, de gamle træer værnes der om og i alle projekter overvejes det, hvor mange nye og store træer, der kan plantes.
18. Bebyggelse, landskab og klimatilpasning tænkes og planlægges sammen, så der i ethvert projekt efterspørges en landskabelig refleksion.

MIT KVARTER

19. Vi vil understøtte at hverdagslivets funktioner findes indenfor gå- og cykelafstand af hjemmet.
20. Mere byliv for alle med et varieret tilbud af byrum og aktiviteter året rundt er vigtig for kvarterets hverdagsliv.
21. For at ingen kvarterer opleves adskilt fra den omkringliggende by, bruger vi funktioner, byggeri og gode, trygge stiforbindelser til at koble byen sammen.

DEN CYKLENDE BY

22. Cykelparkering placeres tættest på bygningers indgange, bilparkering mere perifert.
23. Cykelstier designes så to cyklister kan passere hinanden, er som udgangspunkt niveaumæssigt adskilt fra vej og fortov og er på begge sider af vejen.
24. Stiforbindelser for cyklister og fodgængere designes med oplevelser og som den naturlige, hurtigste og sammenhængende vej gennem byen.

bilag 1 – Retningsgivende designprincipper -et dialogredskab

DEN GÅENDE BY

25. Fortove er sammenhængende for at prioritere fodgængere og sikre skoleveje og har som udgangspunkt en bredde så to personer kan gå ved siden af hinanden, samt en ledelinje for svagtseende.
26. Lyssignaler designes som udgangspunkt, så fodgængere og cyklister har fortrinsret.
27. Hvor det er meningsfuldt, kan mindre veje ensrettes eller designes som "shared space" hvor der er mere plads til grønt og til leg, til cyklister og fodgængere, og som slyngede forløb for biler.

BYRUMMET

28. Byrum med store afstande nedbrydes til mindre skala.
29. Bilparkering, cykelparkering, tekniske anlæg og affaldsløsninger er tænkt ind i det landskabelige design, og når skilte og reklamer er nødvendige, er de det også.
30. Steder til ophold, leg og bevægelse designes med variation og valgfrie aktiviteter, så de inviterer til brug på tværs af alder og køn.

MERE OPHOLD

31. Det overvejes i alle projekter, hvor der kan tilføres udendørs siddemuligheder, bedst med ryggen op af en mur/kant og med mulighed for at se på byens liv.
32. For at skabe udeophold i al slags vejr, overvejes det om der kan tilføres overdækninger, læskærme og arkader.
33. Rammer til udeophold i længere tid har gode mikroklimatiske forhold som læ, stilhed, sol og skygge, og menneskelig skala.

BELYSNING

34. Belysning i byen er en kombination af grundbelysning og effektbelysning.
35. Når byen lyssættes, overvejes det hvordan lyset tilfører rumlige oplevelser, understøtter tryghed og efterlader rum til mørke.
36. Når der opsættes lysarmaturer, indgår det harmonisk i det landskabelige design, også om dagen, og tager hensyn til naboerne.

BYENS HUSE

37. Bygninger har flere ind- og udgange og synlige inviterende indgangspartier. Stueetager har kantzoner, der giver mulighed for ophold og skaber kontakt mellem livet inde og livet ude. Stueetager har som udgangspunkt ekstra højde og i etageboliger er der direkte adgang til både gård og gade.
38. Nedkørsel til parkeringskælder, tekniske foranstaltninger og evt. skiltning integreres i bygningens design.
39. Bygninger afsluttes med en særlig bearbejdning og øverste etage/taget tager hensyn til oplevelsen og livet i terræn.

ENERGI

40. Solceller, varmepumper og anden lokal energikilde integreres i arkitekturen og tager hensyn til naboer.
41. Når bygninger energioptimeres, overvejes løsninger som nye altaner, vinduer med mere lysindfald, indeklima, bynatur, klimatilpasning, kvalitetsmaterialer, flere ind- og udgange, med videre.
42. Bæredygtigt byggeri kan understøttes med konstruktioner der giver muligheder for at funktioner kan ændres over tid, kan skilles ad eller bygges med materialer, der optager mere CO₂ end der er brugt på fremstillingen af dem og kan genanvendes.

INDEKLIMA

43. Alle opholdsrum har som udgangspunkt et oplukkeligt vindue.
44. Lys, lyd, luft, loftshøjde og temperatur prioriteres i udformningen af generøse og oplevelsesrige rum, der er rare at være i og som vi kan have indflydelse på at tilpasse til vores menneskelige forskelligheder.
45. Der efterspørges naturlige materialer der bidrager til livskvalitet og minimere belastningen på CO₂-aftrykket.

DAGSLYS

46. Alle opholdsrum designes, så de har direkte sollys, og udsyn til omgivelserne og himmelrummet.
47. Byrum designes til ophold, hvor der er sol hen over dagen.
48. Byggerier og landskaber formgives, så dagslyset skaber stemninger og brug af kunstig belysning minimeres.

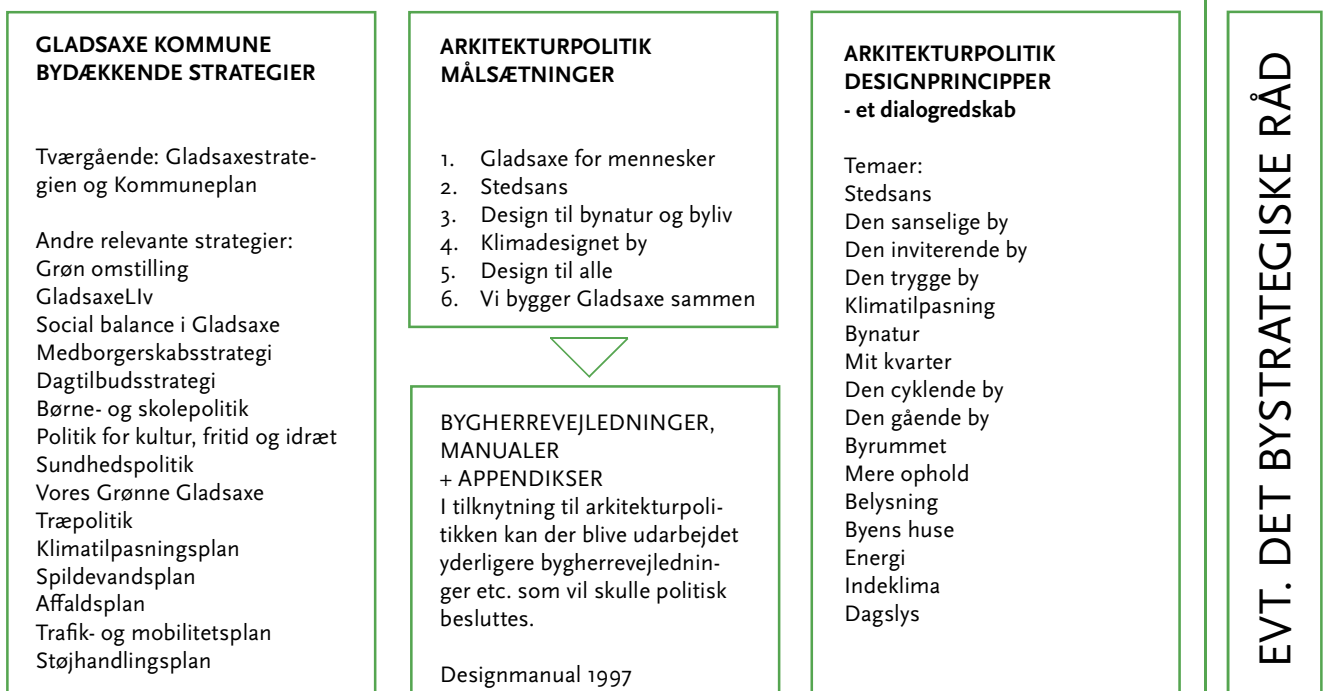
BILAG 2

SÅDAN OMSÆTTES ARKITEKTURPOLITIKKEN

Generelle rammer som er besluttet af byrådet.

Arkitekturpolitikken er ikke en lovbunden ramme. Den understøtter Gladsaxestrategien, kommuneplanen og de øvrige strategier, der har betydning for de fysiske rammer.

Arkitekturpolitikkenes målsætninger knytter sig direkte til disse rammer, hvor designprincipperne er et dialogredskab som bruges i udviklingen af de stedsspecifikke planer og konkrete projekter. Designprincipperne bruges i den tidlige dialog som efterfølges af en politisk beslutning.

Arkitekturpolitikkens anvendelse i en række forskellige processer.

Planlægning

Arkitekturpolitikkens målsætninger indarbejdes i Kommuneplanen, som på et overordnet niveau sætter rammer for byudvikling.

Når vi udarbejder lokalplaner, tager vi afsæt i en dialog med grundejer om, hvilke designprincipper det især er relevant at arbejde med på det konkrete sted i byen. Det indarbejdes i områdeafgrænsningen, som politisk godkendes som afsæt for den videre lokalplanproces. Større lokalplanprocesser vurderes løbende politisk for konkretisering.

Byggesagsbehandling

Byggesagsbehandling tager altid afsæt i gældende lokalplan, byplanvedtægt samt byggelovgivning. Kommunen inviterer til tidlig dialog om det konkrete projekt, de lovgivne rammer og byrådets visioner. Her er arkitekturpolitikens målsætninger og designprincipperne en hjælp til at indkredse, hvordan projektet kan udformes efter Byrådets målsætninger i arkitekturpolitikken. Designprincipperne er ikke krav til det enkelte byggeri men en inspiration til dialogen. Hvis et større byggeprojekt kræver dispensation fra gældende plangrundlag, forelægges det til politisk godkendelse.

Støtte til almene boliger

Renovering og nybyggeri af almene boliger skal godkendes af Gladsaxe Kommune. Som oplæg til den politiske behandling screenes projekter før politisk godkendelse af skema A, og her vil arkitekturpolitikens målsætninger og designprincipper indgå i den samlede vurdering af det konkrete projekt.

Kommunen som grundsælger og bygherre

Arkitekturpolitikens målsætninger og designprincipper inddrages i de indledende faser af projektudviklingen, når vi som kommune bygger nyt. Det sker for at sikre, at det enkelte projekt både opfylder funktionskrav og giver noget tilbage til byen. Hvis vi skal sælge arealer, vil ikke bare overvejelser om pris, men også arkitekturpolitikken være et redskab i konkretiseringen af betingelserne for salget.

Formidler og facilitator

Designprincipperne bruges til at sætte den arkitektoniske kvalitet på dagsordenen bredt i kommunen blandt borgere, interessenter og byens mange gæster. Det gør vi f.eks. gennem byvandring, bydebatter, borgerprocesser, netværksarrangementer og inspirationsoplæg. Her vil designprincipperne tematisk være omdrejningspunkt.

Gladsaxe Kommune
Byafdelingen
Rådhus Allé 7
2860 Søborg

gladsaxe.dk/arkitektur
Telefon: 39 57 50 00
Mail: byplanoglandskab@gladsaxe.dk

